

Mayors for
Economic Growth

**Planul de Dezvoltare
Economică Locală
2019-2020**

orașul Dondușeni
Republica Moldova

Dondușeni
2018

PREFAȚĂ

Dezvoltarea economică a unei localități reprezintă cheia succesului în crearea condițiilor agreabile de activitate și trai.

Aderarea Primăriei orașului Dondușeni la inițiativa "Primarii pentru creșterea economică" care a avut loc la 17.11.2017 a creat oportunitatea de a studia și a determina principalele domenii de intervenție pentru facilitarea nivelului de dezvoltare economică a orașului Dondușeni și elaborarea unui plan de dezvoltare economică pe o perioadă de 2 ani – 2019-2020.

Ca urmare a promovării inițiativei "Primarii pentru creșterea economică" a fost creat Consiliul Economic la nivel local, membrii căruia au fost aleși de către reprezentanții mediului de afaceri, societății civile și instituțiilor publice, prestatori de servicii de interes comunitar.

Astfel, ca urmare a multiplelor întruniri, discuții, analize și cercetări au fost identificate problemele majore și nevoile cu care se confruntă domeniul economic, stabilite sectoarele de intervenție și activitățile structurate în planul de acțiuni pentru implementare în următorii ani.

Planul de Dezvoltare Economică reflectă o imagine clară a activității pe viitor a administrației publice locale și partenerii de implementare, este un oportunitate reală de a interveni cu modificări în beneficiul mediului de afaceri, care asigură o durabilitate și stabilitate a comunității orașului Dondușeni.

Inițiativa "Primarii pentru creșterea economică" a creat o oportunitate benefică de a consolida actorii comunității din orașul Dondușeni întru crearea unui viitor favorabil, cu o economie diversă, de succes.

Ivan BELCIUG
Primarul orașului Dondușeni

Pentru a solicita un exemplar al acestui Plan, vă rugăm să contactați:

Numele: Lupu Mariana

Funcția: Secretarul Consiliului orășenesc Dondușeni

Adresa: or. Dondușeni, str. Independenței 49

Telefonul: +37325122205, +37368381812

Email: primariadonduseni@mail.ru

1. REZUMAT EXECUTIV

Cu toate că orașul Dondușeni nu deține o economie diversificată, dezvoltarea potențialului economic este o perspectivă și posibilitate reală, ce ar facilita avansarea economiei întregii localități.

Orașul Dondușeni dispune de terenuri, spații, clădiri care ar putea fi valorificate. Fiind totodată centru raional poate atrage brațele de muncă din localitățile vecine. Serviciile de sejur și alimentare bine dezvoltate reprezintă o oportunitate reală de dezvoltare a serviciilor de turism ecologic local, ținând cont de mulțimea obiectelor culturale de valoare istorică sau naturală.

Poziționarea geografică, arterele de comunicație auto și feroviare, cooperarea cu agenții economici producători de producție agricolă, existența școlilor profesionale, existența relațiilor de colaborare cu două localități din România, toate în ansamblu reprezintă mediul favorabil pentru lansarea unor afaceri moderne și competitive.

Istoric, orașul Dondușeni a fost unul din cel mai prosper oraș din URSS, cu cele mai prospere întreprinderi de prelucrare a producției agricole, atractiv din punct de vedere a locului de trai, cu o economie sigură, climă favorabilă, condiții de trai excelente. Potențialul orașului se păstrează pînă în prezent, însă al dezvolta este necesară consolidarea actorilor comunității pentru facilitarea unui mediu de afaceri modern, competitiv și durabil.

Pentru etapa imediată în domeniul dat, s-au stabilit prioritățile și acțiunile necesare pentru implementare, structurate în planul de dezvoltare economici pentru anii 2019-2020, partenerii și sursele de implementare a acestuia.

Analiza SWOT, elaborată în parteneriat cu actorii economici și prestatorii de servicii publice a identificat oportunități pozitive pentru dezvoltarea mediului de afaceri, paralel catalogînd punctele slabe și riscurile ce pot interveni. De aici se deduce că, stagnarea dezvoltării economice a orașului este caracterizată de o dezvoltare lentă a mediului antreprenorial, diversificarea slabă a domeniilor economice, lipsa spiritului de inițiativă antreprenorial, comunicarea ineficientă a antreprenorilor cu prestatorii de servicii publice și autorități publice, produse necompetitive pe piețele externe. Astfel, se necesită de a crea o platformă eficientă de comunicare între structuri și spori operativitatea interacțiunilor între instituțiile publice și agenții economici, de a promova colaborarea și schimbul de informații cu facilitatorii Programelor de finanțare naționale și internaționale, de a dezvolta schimbul de experiență și iniția asocierea în afaceri, de a spori imaginea localității și a promova potențialul atractiv pentru afaceri și investiții.

Viziunea strategică reprezintă: *Dezvoltarea orașului Dondușeni prin promovarea și sporirea capacităților economice competitive și inovative a antreprenorilor, întru asigurarea durabilității și creșterii economice a localității, generarea capacităților financiare întru îmbunătățirea condițiilor de trai a cetățenilor*

Obiectivele principale de dezvoltare sunt:

1. Facilitarea dezvoltării infrastructurii de afaceri care prevede:
  - Crearea parcului industrial
  - Crearea unei piețe orășenești de desfacere a mărfurilor pentru producătorii autohtoni
  - Elaborarea mecanismului de facilitare fiscală pentru antreprenori
  - Modernizarea infrastructurii necesare pentru dezvoltarea afacerii
  - Dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu instituțiile de învățămînt profesional pentru ridicarea nivelului de calificare a brațelor de muncă, în corespundere cu necesitățile pieții muncii

2. Elaborarea profilului investițional al localității care prevede,
  - Acțiuni de identificare a informației, selectare a patrimoniului, care reprezintă interes pentru potențialii investitori
  - Elaborarea ghidului de informare privind oportunitățile investiționale
  - Inventarierea patrimoniului public liber
  - Actualizarea Strategiei de dezvoltare a orașului

3. Dezvoltarea serviciilor turistice, care presupune
  - Dezvoltarea relațiilor de parteneriat la nivel regional întru consolidarea infrastructurii turistice
  - Promovarea Programelor de finanțare în domeniul turismului
  - Elaborarea mecanismului de facilitare a meșterilor populari
  - Organizarea atelierelor culturale, evenimentelor de promovare turistică a localității

Bugetul localității are un potențial financiar nesemnificativ, dar ar putea acoperi o parte a costurilor necesare pentru implementarea activităților planificate, iar realizarea acestora va avea lor în parteneriat cu mediul de afaceri și investitori, cointeresați în dezvoltarea economică a orașului Dondușeni.

2. LISTA DE TABELE ȘI FIGURI

Tabelul 1.	Numărul întreprinderilor din orașul Dondușeni și ponderea veniturilor din vânzări înregistrate, repartizate după mărime și tipuri de activități economice, a. 2017
Tabelul 2.	Evaluarea Cooperării Locale
Tabelul 3.	Administrație Prietenoasă Businessului
Tabelul 4.	Accesul la instituțiile și programele de finanțare
Tabelul 5.	Necesitățile sectorului privat în domeniul terenuri și infrastructură
Tabelul 6.	Cadrul de Reglementare și Instituțional
Tabelul 7.	Situația abilităților
Tabelul 8.	Organizarea zonei locale pentru a echilibra abilitățile necesare și oportunitățile
Tabelul 9.	Evaluarea poziționării externe
Tabelul 10.	Analiza SWOT
Tabelul 11.	Planul de acțiuni
Tabelul 12.	Mecanismul de finanțare

3. ABREVIERI

ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AdB	Asociația de Băștinași
AE	Agenți Economici
AO	Asociație Obștească
AOFM	Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă
APL	Administrația Publică Locală
ASP	Agenția Servicii Publice
BNS	Biroul Național de Statistică
CALM	Congresul Autorităților Locale din Moldova
CR	Consiliul Raional
CLT	Consiliul Local al Tinerilor
CCI	Camera de Comerț și Industrie
CE	Consiliul Economic Local
GȚ	Gospodărie Țărăneasă
IA	Incubator de Afaceri
IFAD	Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
FEE	Fondul de Eficiență Energetică
MiDL	Migrațiune și Dezvoltare Locală
ONG	Organizație Non-Guvernamentală
ODIMM	Organizația de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii
PI	Parc Industrial
PNUD	Programul de Dezvoltarea a Națiunilor Unite
PARE 1+1	Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PACE 1+1”
RDN	Regiunea de Dezvoltare Nord
SP	Școala Profesională
SWOT	Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități și Amenințări
UE	Uniunea Europeană
USAID	Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

4. INTRODUCERE

Lansarea Programului de dezvoltare a capacităților în domeniul dezvoltării economice locale a survenit cu inițiativa Primăriei pentru Creștere Economică (www.m4eg.eu), o nouă inițiativă a Uniunii Europene care a fost lansată în ianuarie 2017 în cadrul Parteneriatului Estic. Scopul general al Inițiativei este de a susține primării și administrațiile locale din țările Parteneriatului Estic să devină facilitatori activi ai creșterii economice și creării locurilor de muncă la nivel local.

Adertînd la 17 noiembrie 2017, Primăria orașului Dondușeni a beneficiat de un șir de instruiri, care au dezvoltat capacitățile de analiză și estimare a mediului social și de afaceri în orașul Dondușeni. Rezultatul acestor activități s-a soldat cu crearea grupului de inițiativă la nivel local, cu cercetarea situației economice, identificarea barierelor în dezvoltare și a oportunităților de îmbunătățire a situației, care a contribuit la elaborarea Planului de dezvoltare Economică a orașului Dondușeni.

Cu toate că administrația publică locală a actualizat Strategia de dezvoltare socio-economică orașului Dondușeni pentru anii 2015-2020 și a elaborat în parteneriat cu facilitatorii de la MiDL programul de dezvoltare locală pentru anii 2018-2020, acesta include un spectru larg de activități pentru toate sectoarele societății civile, dar cu activități generale ce țin de dezvoltarea sectorului economic, mai mult fiind axată atenția pe sectorul social, învățămînt și de infrastructură comunală.

Planul DEL reprezintă un plan de dezvoltare economică locală pentru anii 2019-2020 a orașului Dondușeni și a fost elaborat participativ, de către reprezentanții instituțiilor publice, societății civile și mediului de afaceri din localitate.

Reprezintă un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale în parteneriat cu mediul de afaceri și societatea civilă, în următorii 2 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de îmbunătățire a situației economice în orașul Dondușeni, de generare a unor noi afaceri competitive și atractive pentru forțe de muncă calificată.

5. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ

Ca urmare a aderării orașului Dondușeni la proiectul "Primăriei pentru creșterea economică" a fost organizate întruniri cu antreprenorii, ONG și AO, șefii serviciilor concertate și desconcentrate care au identificat liderii pentru crearea Consiliului Economic din orașul Dondușeni.

La elaborarea Planului de dezvoltare economică locală, au fost implicați membrii Consiliului de administrare, Consiliul Tinerilor din orașul Dondușeni, chestionați agenții economici și AO din teritoriu, pentru identificarea priorităților de dezvoltare, problemelor cu care se confruntă sfera de afaceri, oportunitățile și perspectivele întru crearea unui mediu favorabil antreprenorialului. De asemenea, s-a beneficiat de consultanță din partea experților de la CALM și MiDL.

6. ANALIZA ECONOMICĂ LOCALĂ

6.1. Analiza structurii economiei locale

Orașul Dondușeni este situat în nordul Republicii Moldova, la 197 km de la municipiul Chișinău. El este centrul administrativ, economic și cultural al raionului Dondușeni, care cuprinde 29 de localități rurale. Suprafața totală a orașului este de 255,4 ha. Orașul este traversat de 2 artere de transport ce au o importanță națională - autostrada Otaci-Drochia (prin centrul orașului) și calea ferată Ocnița - Chișinău (partea de vest a orașului).

Or. Dondușeni la moment înregistrează circa 150 agenți economici activi, dintre care: piețe - 2, restaurante - 3; cafenele - 6; stații de alimentare cu combustibil - 3; hoteluri - 2; servicii de reparații auto - 3; bănci comerciale - 5; frizerii - 11; farmacii - 7, mori - 3; olonițe - 1; brutării - 1, centru comercial (profil: construcții, alimentar) - 3, fabrica de cusut - 3, magazine - 45. În plus, circa 300 persoane activează în baza patentei de întreprinzător.

Tabelul 1. Numărul întreprinderilor din orașul Dondușeni și ponderea veniturilor din vânzări înregistrate, repartizate după mărime și tipuri de activități economice, a. 2017

	Numărul de întreprinderi conform mărimii, 2017					Ponderea veniturilor din vânzări ale întreprinderilor repartizate după mărimea întreprinderilor, anul 2017, mii lei				
	Total	Mari	Mijl.	Mici	Micro	Total	Mari	Mijl.	Mici	Micro
Total	150		2	9	139	100%		30%	40%	30%
Agricultura	10		1	1	8	100%		15%	80%	5%
Industria	6			3	3	100%			80%	20%
Comerț	95			3	92	100%			20%	80%
Furnizare energie	3		1	2		100%		60%	40%	
Construcții	4				4	100%				100%
Servicii juridice	7				7	100%				100%
Finanțe și asigurări	8				8	100%				100%
Alte servicii	17				17	100%				100%

Sursa: date a Biroului Național de Statistică, Direcția de Deservire Fiscală Dondușeni

Ca urmare a staționării la finele anilor 90” a uneia din cele mai mari fabrici de zahăr din Republica Moldova, în care erau antrenați mai bine de 60% din toată populația orașului, orașul Dondușeni a intrat într-o criză economică profundă. Cu încetul s-a dezvoltat comerțul, iar baza economică a fost menținută în mare parte de întreprinderile de distribuție a energiei electrice SA ”RED NORD VEST” și FRED Dondușeni.

Însă, în anul 2017, ca urmare a fuziunii SA ”Red-Nord-Vest” cu SA ”Red Nord”, unul dintre cei mai mari contribuabili, au rămas fără locuri de muncă sute de cetățeni cu vârsta aptă de muncă, iar Bugetul orașului Dondușeni – fără o cotă impunătoare la venituri.

În urma analizei evoluției veniturilor medii de vânzări anuale putem afirma că ponderea cea mai mare în veniturile din vânzări o deține comerțul, urmat de industria de confecții, apoi prestări servicii.

6.2. Cooperare și relaționare locală

Tabelul 2. Evaluarea Cooperării Locale

Denumirea și/sau funcția (domeniul/tema pentru care funcționează)	Instituțiile/ Persoanele implicate	Realizările (de asemenea, indicați cum funcționează – de exemplu, ”planuri”, implementează proiecte, prestează servicii, este permanent sau ad hoc/ocazional)	Evaluare: util sau inutil/nelositor
Social, cultural, economic	Asociația Obștească ”Baștina Dondușeni” Consiliul Tinerilor din orașul Dondușeni	Membrii participă activ la elaborarea strategiilor și planurilor locale. În partenerial au fost elaborate 4 proiecte de infrastructură (3 proiecte) și culturale (1 proiect), din care finanțate 2 proiecte (”Reabilitarea scuarului central” etapa a II-a – investiții în mărime de un miln lei și ”Simpozionul de pictură și sculpturi”), a contribuit la organizarea schimbului de experiență pentru unii agenți economici din localitate cu cei din localitățile înfrățite Tîrgu Neamț și Miroslava, România, promovează relațiile de parteneriat cu agenții economici din localitățile înfrățite	UTIL

		Implicarea tinerilor în activități de voluntariat.	
Mediu de afaceri	Camera de Comerț și Industrie	Organizarea în comun a expozițiilor și târgurilor care întrunesc agenții economici și meșterii populari din raion, regiune și din afara țării. Organizarea seminarelor informative privind oportunitățile și tipurile de afaceri profitabile din Republica Moldova.	UTIL
Ecologie	AO "Voluntarul"	Elaborarea planurilor privind amenajarea orașului Dondușeni, contribuie la implementarea acțiunilor de înverzire și menținere a indicilor ecologici în localitate	UTIL
Social	Asociația Obștească "The Hope"	Este creat Centrul Maternal pentru Femei Gravide și Cupluri Mama-Copii care se află în situații de risc, activități comune privind protecția copiilor aflați în situații de risc și a persoanelor singuratic și în sărăcie extremă	UTIL

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Interacțiunea sigură și permanentă dintre asociații și APL	lipsa spiritului de inițiativă și viziunii privind diversificarea domeniului de activitate
Existența programelor de finanțare pentru asociații	Lipsa asocierii în sectorul economic în scopul promovării și dezvoltării intereselor comune
Subvenționarea asociațiilor din partea statului	Îmbătrânirea populației

6.3. Administrație prietenoasă cu businessul, transparentă și necoruptă

Tabelul 3. *Administrație Prietenoasă a Businessului*

Sectorul (sub-sectoarele) de creștere	Principalele provocări pentru care probabil este necesară asistență pentru antreprenoriat
Toate sectoarele (orizontal)	<ul style="list-style-type: none"> Diversificarea slabă a mediului de afaceri Insuficiența forței de muncă calificată și exodul cadrelor calificate Comunicarea insuficientă între instituțiile publice și antreprenori Lipsa pîrghiilor de stimulare fiscală a agenților economici din partea APL Asocierea mediului de afaceri în promovarea intereselor comune Lipsa capacităților de identificare a noilor piețe de desfacere Aplicarea tehnologiilor moderne de producere Dezvoltarea tehnologiilor informaționale și aplicațiilor de ultima generație în producere și prestări servicii
Agricultura	<ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea proastă a sectorului de procesare a producției agricole Lipsa produselor locale autohtone Lipsa spațiilor de comercializare pentru micii producători
Industrie	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa brațelor de muncă calificate
Servicii	<ul style="list-style-type: none"> Diversificarea tipurilor de servicii prestate

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Organizarea consultărilor publice privind cele mai importante decizii a APL și implicarea agenților economici în stabilirea priorităților de dezvoltare a localității	Lipsa ghișeului unic

Oportunitatea de schimb de experiență cu agenții economici din localitățile înfrățite	Lipsa platformei de comunicare electronică
Consiliul Economic format la nivel de localitate	Lipsa pîrghiilor de facilitare fiscală

6.4. Accesul la finanțare

Tabelul 4. Accesul la instituțiile și programele de finanțare

Instituția/Donatorul (inclusiv bănci și alte instituții de creditare)	Clienți eligibili / beneficiari	Sectoarele / activitățile economice preferabile	Suma min și max oferită	Cerințe (garanții, etc.)
Bănci comerciale	Persoane juridice și fizice care practică activități de antreprenoriat	Toate sectoarele	5.000-50.000 lei	Garanție
			10.000-700.000 lei	
Companii de micro finanțare	Persoane fizice și juridice	Toate sectoarele	0-500.000 lei	Garanție
			500.000-2.100.000 lei	
IFAD	Tinerii producători agricoli	Agricultura	În dependență de obiectul finanțării	
FEE	APL, agenții economici	Producerea energiei regenerabile	În dependență de obiectul finanțării	Contribuție pînă la 40%
USAID	APL	Brand local	În dependență de obiectul finanțării	
PNUD – MiDL	APL, ONG, Agent economic	Ecoturism, agroturism, meșteșugărit	În dependență de obiectul finanțării	Contribuție min. 15%
PARE 1+1	Migranți și rudele acestora	Toate sectoarele	Pînă la 250000 lei	Contribuție 50%

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Oportunități suficiente pentru finanțarea afacerilor	Rata dobînzii avansată
Posibilitatea accesării finanțărilor internaționale	Lista surselor de informare suficiente despre oportunitățile de finanțare în țară și peste hotare
Asistența antreprenorilor în accesarea surselor de finanțare	Procedură complicată și îndelungată de accesare a finanțării interne sau externe

6.5. Terenuri și infrastructură

Tabelul 5. Necesitățile sectorului privat în domeniul terenuri și infrastructură

Necesitățile exprimate ale sectorului privat după tipul de infrastructură	Oferta existentă în acest segment	Cerințele viitoare indicative (peste 6 ani)
<i>Terenuri pentru dezvoltarea afacerilor cu destinație: pentru construcții</i>	Terenuri în proprietate publică disponibile pentru vânzări, cu acces către infrastructura drumurilor, rețelelor electrice și electronice, posibilitate de a se racorda la rețelele de apă și canalizare	Valorificarea terenurilor în crearea unor noi afaceri de producere, procesare, depozitare

<i>Edificii pentru dezvoltarea afacerii</i>	Există multe clădiri în stare bună și construcții nefinisate care pot fi reconstruite în proprietate privată, dar cu disponibilitatea de arendă pe o perioadă îndelungată de timp sau de vânzare	Dezvoltarea a cel puțin 10 întreprinderi de prestări servicii sau de producere.
<i>Parc de industrial</i>	Teren în mărime de 24 pentru construcții delimitat, acces imediat către artera rutieră națională, cu căi de acces asfaltate, poziționată geografic convenabil	Cel puțin 10 rezidenți ai Parcului industrial

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Planului Urbanistic General al orașului Dondușeni elaborat	Lipsa atractivității localității pentru potențialii investitori
Disponibilitatea de a oferi 24 ha pentru construcția parcului industrial	Infrastructură învechită
Existența terenurilor pentru construcții în rezerva primăriei (circa 120 ha)	

6.6. Cadrul de Reglementare și Instituțional

Tabelul 6. *Cadrul de Reglementare și Instituțional*

Provocările regulatorii asupra cărora s-a convenit	Impact negativ mare/r edus	Principala agenție publică implicată	Posibilitatea atenuării/îmbunătățirii la nivel local (detalii)
Eliberarea actelor de urbanism și construcții	Înalt	APL	Crearea ghișeului unic, softurilor pentru recepționarea cererilor agenților economici
Perfectarea actelor ce țin de înregistrarea de stat a persoanelor juridice Elaborarea actelor cadastrale	Înalt	Agenția Servicii Publice Dondușeni (ASP)	Desfășurarea seminarelor informative privind procedurile de perfectare a actelor

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Prezența în teritoriu a Agenției Servicii Publice care va activa pe principiul ghișeului unic	Lipsa ghișeului unic
Existența asociațiilor obștești de consultanță în afaceri	Lipsa softurilor pentru recepționarea cererilor și solicitărilor agenților economici

6.7. Abilități și Capital Uman, Incluziune

Conform datelor Biroului Național de Statistică, la 01.01.2017, populația orașului Dondușeni constituia 10,3 mii locuitori, fiind în scădere cu circa o sută de locuitori în fiecare an, în ultimii 5 ani. În Regiunea de Dezvoltare Nord, distribuția populației urbane se clasifică astfel: (I) pînă la 5 000 locuitori – 5 orașe; (Ghindești, Mărculești, Frunză, Costești, Biruința); (II) 5 000 – 15 000 locuitori – 9 orașe (Briceni, Lipcani, **Dondușeni**, Cupcini, Glodeni, Ocnița, Otaci, Rîșcani, Sîngerei); (III) 15 000 – 25 000 locuitori – 4 orașe (Drochia, Edineț, Fălești, Florești); (IV) 25 000 – 50 000 – un oraș Soroca și municipiul Bălți cu 149,2 de mii locuitori.

Populația orașului Dondușeni este cu 50 % mai mică comparativ cu populația orașelor vecine Drochia și Edineț. Populația orașului reprezintă 23 la sută din populația totală a raionului.

Tabelul 7. Situația abilităților

Sectorul	Situația actuală	Situația estimată pentru viitor	Posibile cursuri de acțiune
Agricultura	Insuficiența semnificativă a brațelor de muncă competente și calificate	Insuficiență nesemnificativă de brațe de muncă	- Facilitarea desfășurării cursurilor de educație antreprenorială și orientare profesională în instituțiile învățământ - Acordarea bursei pentru copii din familiile social vulnerabile pentru studii în colegiul agricol din Miroslava, România
Industria agroalimentară	Insuficiența semnificativă a brațelor de muncă competente și calificate	Insuficiență nesemnificativă de brațe de muncă	- Stimularea angajării persoanelor vulnerabile și antreprenoriatului social prin sensibilizarea mediului de afaceri și acordarea facilităților fiscale
Industria Textilă	Insuficiența semnificativă a brațelor de muncă competente și calificate	Insuficiență nesemnificativă de brațe de muncă	- Promovarea relațiilor de parteneriat între licee și școlile profesionale din raion
Servicii	Nepotrivit	Nepotrivit	- Dezvoltarea instruirilor de recalificare, facilitarea abilităților de artizanat și meșteșugărit
Comerț	Nepotrivit	Nepotrivit	

Tabelul 8. Organizarea zonei locale pentru a echilibra abilitățile necesare și oportunitățile

Punctele forte ale modalităților actuale de lucru	Ratingul importanței (1-5)	Punctele slabe ale modalităților actuale de lucru	Ratingul importanței (1-5)
Acțiuni de promovarea a ofertelor de muncă de către AOFM, desfășurarea târgurilor locurilor de muncă	4	Calificările obținute în instituțiile de învățământ profesional în mare parte rămân în urma progreselor și necesităților economice moderne	5
Existența programelor de recalificare gratuită a șomerilor oferite de AOFM	3	Lipsa programelor de antrenare a persoanelor de vîrsta a treia, care reprezintă un potențial suficient de antrenare în meșteșugăritul popular	5
Stagii oferite de agenții economici pentru potențialii salariați	5	Capacități intelectuale și profesionale insuficiente sau lipsa spiritului de inițiativă a potențialilor salariați pentru a prelua îndeletnicirile unei profesii moderne sau care ar corespunde necesităților tehnicilor și tehnologiilor performante	5
Modalități Posibile de Îmbunătățire a Muncii			
Modernizarea sistemului de învățământ profesional și implementarea schimbului de experiență cu instituțiile de profil avansate și agenții economici care utilizează tehnici avansate în activitate			
Crearea programelor de antrenare și recalificare a persoanelor de vîrsta a treia			
Promovarea învățământului dual în cadrul întreprinderilor locale			
Desfășurarea programelor de recalificare a forței de muncă în instituțiile de învățământ profesional din raion			

Sensibilizarea mediului antreprenorial privind necesitatea împărtășirii și promovării practicilor de succes, inițierea cursurilor de educație antreprenorială în rândul elevilor claselor liceale

6.8. Poziționare externă și marketing

Tabelul 9. Evaluarea poziționării externe

<i>Aspecte pozitive/puncte forte percepute ale imaginii proiectate în exterior</i>	<i>Nivelul de importanță (1-5)</i>	<i>Aspecte negative/puncte slabe percepute ale imaginii proiectate în exterior</i>	<i>Nivelul de importanță (1-5)</i>
Raionul Dondușeni deține obiecte istorice și arhitecturale care pot fi valorificate ca obiecte turistice, iar orașul Dondușeni să intervină ca centru de presare a serviciilor de sejur și alimentare	5	Lipsa unei politici de promovare a regiunii, lipsa brandului local	5
Există posibilităților de antrenare a presei din localitățile partenere din România pentru acțiuni de informare și promovare a orașului Dondușeni	4	Lipsa presei locale și a unei platforme sigure de informare	5

<i>Acțiuni posibile care pot fi luate ușor în considerație Efectuate de</i>	
Lansarea unei politici de promovare a localității	Primăria orașului Dondușeni, Consiliul Economic, Consiliul Tinerilor
Editarea ghidului turistic al orașului	Primăria orașului Dondușeni, Consiliul Tinerilor

7. ANALIZA SWOT

Tabelul 10. Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> Existența terenurilor și edificiilor ce pot fi valorificate în afaceri Existența căilor de acces către traseele naționale și internaționale, existența căii ferate Existența întreprinderilor cu capital străin Existența asociațiilor obștești care prestează servicii de consultanță în afaceri Existența spațiilor pentru crearea Parcului Industrial, Pieței agroalimentare și Incubatorului de Afaceri Existența programelor de facilitare a afacerilor la nivel național și internațional 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa atractivității localității pentru mediul de afaceri Cultura antreprenorială slab dezvoltată Diversificarea slabă a activităților economice Venituri proprii modeste la bugetul public orășenesc, care împiedică facilitatea fiscală a agenților economici Marja de încredere scăzută față de companiile de creditare, insuficiența cunoștințelor față de programele de finanțare externă Competitivitate moderată a produselor și serviciilor pe piața externă Dialogul superficial între instituțiile publice și mediul antreprenorial Infrastructură industrială uzată; Lipsa ghișeului unic și platformei pentru prestarea serviciilor publice în format electronic; Lipsa strategiei de marketing local Insuficiența brațelor de muncă calificate Migrația ponderată a populației Incapacitatea identificării piețelor de desfacere

OPORTUNITĂȚI	RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> • Așezarea geografică la intersecția căilor de comunicație; • Accesul la fonduri și programe de finanțare naționale, UE și la piața europeană; • Atragerea capitalului migranților în economia locală; • Existența Colegiului Agricol din s. Țaul • Colaborare cu localități din România 	<ul style="list-style-type: none"> • Birocratizarea excesivă • Instabilitatea politică în țară • Lipsa piețelor de desfacere, insuficiența relațiilor de comerț cu piețele externe • Emigrarea populației, îmbătrânirea populației • Rata înaltă a dobânzilor pentru credite • Diminuarea competitivității produselor autohtone pe piața locală și externă

8. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE

Viziunea strategică a planului a survenit ca urmare a identificării necesităților prioritare pentru asigurarea condițiilor decente de trai a populației, care pot fi aplicate ca urmare a generării veniturilor în Bugetul local pentru cheltuielile de infrastructură și sociale, precum și creării locurilor noi de muncă atractive, inclusiv și din punct de vedere financiar.

Obiectivele principale de dezvoltare au fost stabilite din perspectiva potențialului financiar și uman a sectorului public și privat.

Viziunea strategică reprezintă: *Dezvoltarea orașului Dondușeni prin promovarea și sporirea capacităților economice competitive și inovative a antreprenorilor, întru asigurarea durabilității și creșterii economice a localității, generarea capacităților financiare întru îmbunătățirea condițiilor de trai a cetățenilor*

Obiectivele principale de dezvoltare sunt:

- Facilitarea dezvoltării infrastructurii de afaceri care prevede crearea parcului industrial, crearea unei piețe orășenești de desfacere a mărfurilor pentru producătorii autohtoni, elaborarea mecanismului de facilitare fiscală pentru antreprenori, modernizarea infrastructurii necesare pentru dezvoltarea afacerii, dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu instituțiile de învățământ profesional pentru ridicarea nivelului de calificare a brațelor de muncă, în corespundere cu necesitățile pieței muncii

- Elaborarea profilului investițional al localității care prevede, acțiuni de identificare a informației, selectare a patrimoniului, care reprezintă interes pentru potențialii investitori, elaborarea ghidului de informare privind oportunitățile investiționale, inventarierea patrimoniului public liber, actualizarea Strategiei de dezvoltare a orașului

- Dezvoltarea serviciilor turistice, care presupune, dezvoltarea relațiilor de parteneriat la nivel regional întru consolidarea infrastructurii turistice, promovarea Programelor de finanțare în domeniul turismului, elaborarea mecanismului de facilitare a meșterilor populari, organizarea atelierelor culturale, evenimentelor de promovare turistică a localității

9. PLANUL DE ACȚIUNI

Tabelul 11. Planul de acțiuni

Elementele constitutive	Obiectivele principale	Acțiuni / Idei de proiect	Durata (start/finiș)	Partenerii implicați	Costul estimat	Rezultate	Indicatorii de monitorizare
Dezvoltarea orașului Dondușeni prin promovarea și sporirea capacităților economice competitive și inovative a antreprenorilor, întru asigurarea durabilității și creșterii economice a localității, generarea capacităților financiare întru îmbunătățirea condițiilor de trai a cetățenilor	1. Facilitarea dezvoltării infrastructurii de afaceri	1.1. Elaborarea studiului de fezabilitate a parcului industrial	februarie – octombrie 2019	ADR Nord CR Dondușeni	500 000 lei	desfășurarea licitației publice studiu de fezabilitate elaborat	studiu de fezabilitate disponibil
		1.2. Elaborarea pachetului de acte pentru aprobarea parcului industrial, înaintarea către Guvernul RM	Februarie 2020	ADR Nord CR Dondușeni	3000 lei	Statut de parc industria	Hotărâre de Guvern emisă
		1.3. Promovarea activităților de creare a parcului industrial, sporirea atractivității pentru potențialii investitori, sensibilizarea orașelor înfrățite de peste hotare privind oportunitățile de investire în localitate	2019-2020	ADR Nord CE ONG, AE, localități înfrățite	100000 lei	întruniri trimestriale, reprezentări la evenimente și forumuri economice, Mesaje și informații furnizate către mass-media și pagini web, activități de comunicare directe	numărul de instruiți numărul persoanelor informate nr.de vizite organizate în localitate nr. de postări în mass media străină

		1.4. Crearea pieții orășenești de desfacere a mărfurilor pentru producătorii autohtoni, atragerea micilor antreprenori în construcția și amenajarea locurilor de vânzare	2019-2020	CE Producătorii și comerțanții locali APL de niv. I și II	5 miln lei	întreprindere municipală înregistrată locuri de vânzare create	numărul agenților economici ce au amenajat locuri de vânzare 100 spații de comerț create
		1.5. Construcția rețelelor de aprovizionare cu apă, canalizare, puncte sanitare	2019-2020	Fonduri de finanțare AE	600 000 lei	rețele construite	nr. de puncte de acces la rețele
		1.6. Elaborarea mecanismului de facilitare fiscală pentru antreprenorii care au investit în crearea locurilor de muncă	2019	ONG, CE, CCI CLT	0	Decizia Consiliului orășenesc Dondușeni	numărul agenților economici ce beneficiază de facilități
		1.7. Lansarea parteneriatului cu Centrul de excelență din s. Țaul pentru promovarea tehnologiilor avansate în domeniul de prelucrare a producției agricole	2019	Centrul de Excelență Țaul AO "Agroinform" AE	5000 lei	Acord de parteneriat lansat Numărul de instruiți organizate	Numărul de antreprenori și potențiali antreprenori ce aplică tehnologii moderne
		1.8. Elaborarea unui mecanism de facilitare a tinerilor din păturile social vulnerabile întru obținerea profesiei solicitate pe piața de muncă în raionul Dondușeni	2019	ONG AOFM CE Fabricile de confecții	5000 lei	Numărul de activități de comunicare cu tinerii defavorizați Numărul de burse oferite	Numărul de tineri instruiți Numărul de tineri angajați în câmpul muncii

		1.9. Desfășurarea acțiunilor comune cu instituțiile de învățământ gimnazial în scopul pregătirii tinerilor specialiști pentru economia orașului	2019-2020	CE Instituțiile de învățământ AOFM Fabricile de confecții	10000 lei	Numărul de activități de informare a tinerilor privind alegerea unei profesii competitive, solicitate Numărul de pliante informaționale privind locurile de muncă disponibile în oraș	Tineri ce s-au format profesional în conformitate cu cerințele pieții forței de muncă locale
	2. Elaborarea profilului investițional al localității	2.1. Studierea și identificarea informațiilor de interes pentru investitori, indentificarea barierelor investiționale și soluțiilor de depășire a acestora	Ianuarie – mai 2019	CE Secția Economie a CR Dondușeni APL ONG CLT AdB	0	lista oportunităților pentru investire	nr.de ședințe și întruniri cu agenții economici și cetățeni nr. de propuneri recepționate
		2.2. Elaborarea și promovarea unui ghid de informare, inclusiv electronic, privind oportunitățile investiționale	Noiembrie - decembrie 2019	APL ONG CE CLT AdB	12000 lei	Ghid elaborat, pliante informative,	nr.de ședințe și întruniri cu agenții economici și cetățeni, nr. de promovări a ghidului în forumuri și ședințe
		2.3. Inventarierea obiectivelor și spațiilor libere sau neutilizate potrivite pentru a fi propuse antreprenorilor	2019	CE ONG	25000 lei	Numărul de obiective verificate/ identificate	Numărul de afaceri lansate, activități preluate pentru modernizare și dezvoltare

		întru dezvoltarea afacerilor					
		2.4. Actualizarea Strategiei de dezvoltare a orașului Dondușeni, elaborarea ghidului electronic de informare	2019-2020	CE, CLT, AO, AE, AdB	12000 lei	acțiuni de completare, actualizare	Strategie actualizată Ghid electronic elaborat
	3. Dezvoltarea serviciilor turistice	3.1. Elaborarea hărții interactive cu obiectele turistice din raionul Dondușeni și regiunile vecine, promovarea infrastructurii hoteliere și rețelelor de alimentare a orașului Dondușeni	Februarie - aprilie 2019	CR Dondușeni CE, ONG, primăriile raionului AdB	15000 lei	grup de lucru activ, lista obiectelor selectate, caracteristica fiecărui obiect selectat	Traseu turistic elaborat nr. de obiecte indicate în hartă, nr. de obiecte descrise/caracterizate
		3.2. Dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu localitățile raionului Dondușeni întru consolidarea infrastructurii turistice	2019-2020	CR Dondușeni CE ONG AdB	8000 lei	Acord cu obiective și atribuții bine definite încheiat cu localitățile vecine, identificarea potențialelor puncte turistice raionale și regionale	nr. de primării partenere nr. de acțiuni comune de promovare a potențialului turistic a raionului
		3.3. Elaborarea unui mecanism de facilitare a meșterilor populari din localitățile partenere	2019	CR Direcția Educație, Cultură și Turism Dondușeni CCI CE	20000 lei	Plan elaborat și aprobat	nr. de meșteri populari identificați, promovați și susținuți la participarea evenimentelor culturale

		3.4. Susținerea antreprenorilor în instruire pentru accesarea fondurilor de finanțare în domeniul turismului	2019-2020	ODIMM CE ONG CCI Adb	20000 lei	acțiuni de informare acțiuni comune privind proiectele de finanțare de profil	nr. agenților instuiți nr. de proiect elaborate și acceptate nr. de afaceri lansate
		3.5. Consolidarea relațiilor cu Asociația de băștinași "Baștina Dondușeni" ce pot reprezenta orașul Dondușeni în rândul turiștilor și excursioniștilor	2018-2020	AdB CLT	10000 lei	participarea la ședințele AdB întruniri și discuții cu băștinașii	nr. persoanelor sersibilizate nr.de intervenții a băștinașilor în dezvoltarea, promovarea localității
		3.6. Organizarea atelierelor culturale, evenimentelor culturale în punctele potențial turistice cu implicarea băștinașilor emeriți în domeniul culturii	2017-2020	AbB, CCI, Direcția Educație, Cultură și Turis Dondușeni	100 000 lei	evenimente culturale organizate	nr. de evenimente nr. de participanți nr. de băștinași implicați in organizare nr. de mesaje în mass media și pagini electronice

10. MECANISMUL DE FINANȚARE

Tabelul 12. Mecanismul de finanțare

Acțiuni / Idei de proiect	Costul estimat, mii lei	Sursele de finanțare				Remarci
		Bugetul Local	Bugetele de stat/Fonduri Naționale	Business	Donatori	
1.1. Elaborarea studiului de fezabilitate a parcului industrial	500,0	400,0	100,0			
1.2. Elaborarea pachetului de acte pentru aprobarea parcului industrial, înaintarea către Guvernul RM	3,0	3,0				
1.3. Promovarea activităților de creare a parcului industrial, sporirea atractivității pentru potențialii investitori, sensibilizarea orașelor înfrățite de peste hotare privind oportunitățile de investire în localitate	100,0	40,0		30,0	30,0	
1.4. Crearea pieții orașenești de desfacere a mărfurilor pentru producătorii autohtoni, atragerea micilor antreprenori în construcția și amenajarea locurilor de vânzare	5000,0	1200,0	1000,0	1800,0	1000,0	
1.5. Construcția rețelelor de aprovizionare cu apă, canalizare, puncte sanitare	600,0	300,0		200,0	100,0	
1.6. Elaborarea mecanismului de facilitare fiscală pentru antreprenorii care au investit în crearea locurilor de muncă	0					
1.7. Lansarea parteneriatului cu Centrul de excelență din s. Țaul pentru promovarea tehnologiilor avansate în domeniul de prelucrare a producției agricole	5,0	5,0				
1.8. Elaborarea unui mecanism de facilitare a tinerilor din păturile social vulnerabile întru obținerea profesiei solicitate pe piața de muncă în raionul Dondușeni	5,0	5,0				
1.9. Desfășurarea acțiunilor comune cu instituțiile de învățământ gimnazial în scopul pregătirii tinerilor specialiști pentru economia orașului	10,0				10,0	
2.1. Studiarea și identificarea informațiilor de interes pentru investitori, indentificarea barierele investiționale și soluțiilor de depășire a acestora	0					
2.2. Elaborarea și promovarea unui ghid de informare, inclusiv electronic, privind oportunitățile investiționale	12,0	6,0		2,0	4,0	
2.3. Inventarierea obiectivelor și spațiilor libere sau neutilizate potrivite pentru a fi propuse antreprenorilor întru dezvoltarea afacerilor	25,0	25,0				
2.4. Actualizarea Strategiei de dezvoltare a orașului Dondușeni, elaborarea ghidului electronic de informare	12,0				12,0	

3.1. Elaborarea hărții interactive cu obiectele turistice din raionul Dondușeni și regiunile vecine, promovarea infrastructurii hoteliere și rețelelor de alimentare a orașului Dondușeni	15,0				15,0	
3.2. Dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu localitățile raionului Dondușeni întru consolidarea infrastructurii turistice	8,0	2,0			6,0	
3.3. Elaborarea unui mecanism de facilitare a meșterilor populari din localitățile partenere	20,0	8,0			12,0	
3.4. Susținerea antreprenorilor în instruire pentru accesarea fondurilor de finanțare în domeniul turismului	20,0	2,0		12,0	6,0	
3.5. Consolidarea relațiilor cu Asociația de băștinași "Baștina Dondușeni" ce pot reprezenta orașul Dondușeni în rândul turiștilor și excursioniștilor	10,0				10,0	
3.6. Organizarea atelierelor culturale, evenimentelor culturale în punctele potențial turistice cu implicarea băștinașilor emeriți în domeniul culturii	100,0	10,0		30,0	60,0	